MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-27 ta' Mejju, 2003

Citazzjoni Numru. 36/2001/1

Mario Gerada
versus
Malta Drydocks

F'din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob li jing]ata informazzjoni dwar ir-ri\ultati li kiseb f'e\amijiet; din is-sentenza tallum hija biss dwar e``ezzjonijiet ta' nuqqas ta' interess [uridiku u nuqqas ta' ba\i legali g]all-azzjoni.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-attur ilu g]al]afna snin ja]dem mal-*Malta Drydocks* b]ala *welder burner*, u aktar minn darba fuq medda ta' snin kien g]amel talbiet biex jitla]]aq *chargeman* ta' *welder burnes afloat*, i\da qatt ma ntg]a\el. G]al kull talba kien isir e\ami bil-miktub u ie]or orali, u l-attur jaf illi w]ud minn dawk li qag]du mieg]u g]all-e\amijiet ma kellhomx il-kwalifiki jew il-kapa`itajiet li g]andu hu, i\da minkejja dan xorta ng]ataw karika og]la.

Wara l-a]]ar e\ami, dak ta' Frar/April 1996, l-attur baqa' jinsisti illi g]andha ssir inkjesta li tist]arre[dwar l-ilmenti li kien qieg]ed jag]mel, g]ax kellu suspetti illi kienet qieg]da

ssir diskriminazzjoni in[usta kontra tieg]u. L-inkjesta g]amlet ri\ervi dwar il-marki li l-attur ing]ata u ikkonkludiet illi seta' kien hemm g]oti ta' marki "ftit differenti".
B'ittra tat-28 ta' Frar 2000 mibg]uta mill-konsulent legali tieg]u, l-attur talab lill-*Malta Drydocks* biex jing]ata "r-*result sheet* ori[inali tal-kandidati kollha ta' l-e\amijiet in kwistjoni, *cioè* dawk ta' Ottubru 93/Jannar 94, Settembru/Novembru 94, Jannar/Marzu 94 u Frar/April 96, kif ukoll il-marki li ng]ataw minn kull e\aminatur lil Mario Gerada f'kull wie]ed mill-e\amijiet".
Il-*Malta Drydocks*, permezz ta' `ertu F. Farrugia illi kien wie]ed mill-e\aminaturi u kien ukoll]a sehem fil-bord ta' inkjesta, b'ittra tas-7 ta' Marzu 2000 wie[bet illi g]aliha l-ka\ kien mag]luq. L-attur, b'ittra o]ra tad-19 t'April 2000 mill-konsulent legali tieg]u, baqa' jinsisti li jing]ata l-informazzjoni li kien talab bl-ittra tat-28 ta' Frar 2000, u talab ukoll l-inkartament s]i] ta' l-inkjesta, mhux biss il-konklu\jonijiet i\da wkoll ir-rapport s]i], i\da baqa' ming]ajr twe[iba `ara.
Qabel ma l-attur jista' jmexxi biex i]ares il-jeddijiet tieg]u jrid ikun f'po\izzjoni li jkun jaf dak li [ara, i\da dan ma jistax isir jekk il-konvenuta tibqa' ma tag]tihx l-informazzjoni li jrid.
F'materja ta' inkjesta u e\amijiet ta' entità legali li hija iffinanzjata minn flejjes pubbli`i, u hija wkoll entità illi l-Gvern ta' Malta g]andu kontroll assolut fuqha, huwa me]tie[illi ti[i stabbilita t-trasparenza ta' kif [raw l-affarijiet li jolqtu lill-attur, illi r-ri\ultati kollha u ta' kul]add g]as-snin fuq imsemmija jkunu mag]rufa, illi jkun mag]ruf x'marki ng]ataw minn kull e\aminatur g]al kull kandidat, kemm fl-e\ami miktub kif ukoll f'dak orali, u jkunu mag]rufa mhux biss il-konklu\jonijiet tal-bord ta' l-inkjesta i\da wkoll il-provi li sema'. Dawn huma biss il-minimu tal-garanziji biex ikun stabbilit li l-affarijiet saru sew u illi l-jeddijiet ta' l-attur kienu m]arsa.
Billi g]alxejn talab dan kollu bi protest [udizzjarju tal-10 t'Awissu 2000, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti tordna lill-konvenuta sabiex fi \mien qasir u perentorju tag]tih it-tag]rif li talab fl-ittri tat-28 ta' Frar 2000 u tad-19 t'April 2000, ta]t piena li ta]seb g]aliha l-li[i g]al dawk]atja ta' disprezz tal-qorti. Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\, fosthom dawk tal-protest [udizzjarju msemmi fuq.

Il-korporazzjoni konvenuta resqet dawn l-e``ezzjonijiet, fost o]rajn:
1. l-attur ma g]andux interess [uridiku fl-azzjoni mressqa minnu; u
2. l-attur g]andu qabel xejn ig]id x'inhi l-ba\i legali tal-pretensjoni tieg]u.
L-interess [uridiku li jag]ti le[ittimazjoni attiva lil min irid jag]mel talba quddiem il-qorti huwa l-utilità li jikseb jekk tintlaqag]lu t-talba; dan jista' jkun *emolumentum vel damnum*[1]: li jirba] xi]a[a li tiswa jew li ma j[arrabx telf.
Fil-ka\ tallum l-attur qieg]ed ifittex biss li jing]ata tag]rif illi jkun jista' jinqeda bih 'il quddiem, jekk it-tag]rif li jikseb wara l-kaw\a tallum jurih illi hu [arrab, min]abba fl-g]emil tal-korporazzjoni konvenuta, pre[udizzju li jkun jista' jfittex rimedju g]alih f'kaw\a o]ra. Il-fatt i\da li r-rimedju a]]ari jing]atalu mhux f'din il-kaw\a i\da f'kaw\a o]ra ma jfissirx illi l-interess tieg]u fil-kaw\a tallum jonqos, g]ax dak li qieg]ed jitlob fil-kaw\a tallum huwa me]tie[biex l-attur ikun jista' jag]mel de`i\joni g]aqlija dwar jekk g]andux imexxi bil-kaw\a l-o]ra jew jaqbillux jieqaf hawn:
… … … fil-materja ta' interess [ie stabbilit fil-[urisprudenza, anke tag]na, illi mhumiex projbiti fid-dritt pro`esswali domandi g]al dikjarazzjonijiet preordinati g]al kaw\i o]ra, g]alkemm dak id-dritt ma jkunx jista' ji[i dedott attwalment i\da fil-futur.[2]
Dak li jg]odd g]al dikjarazzjonijiet ma]suba biex iservu g]al kaw\i o]ra li g]ad iridu jinbdew ig]odd ukoll g]al tag]rif illi jservi f'kaw\i li g]ad iridu jinbdew.
Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, l-attur g]andu interess le[ittimu biex imexxi b'din il-kaw\a, u l-e``ezzjoni ta' nuqqas ta' interess hija mi`]uda.
Bi twe[iba g]at-tieni e``ezzjoni, l-attur qal illi l-azzjoni tieg]u hija mibnija fuq l-art. 993 tal-Kodi`i ~ivili:
993. Il-kuntratti g]andhom ji[u esegwiti bil-bona fidi, u jobbligaw mhux biss g]al dak li jing]ad fihom, i\da wkoll

---

1 *propriam causam ab aliena quemadmodum discernimus? et palam est eam esse propriam causam, cuius emolumentum vel damnum ad aliquem suo nomine pertinet [Dig.49.4.1.11 Ulpianus 1 de appellat]*.

2 **Mariano Xuereb *versus* Onor. Eustratius Petrococchino *nomine et***, App. Kum. 04/12/1944, Vol. XXXII-I-540.

g]all-konsegwenzi kollha li [[ib mag]ha l-obbligazzjoni skond ix-xorta tag]ha, bl-ekwità, bl-u\u jew bil-li[i.

Il-qorti taqbel ma’ l-attur illi jekk il-konvenuta tla]]aq lill-impjegati tag]ha g]al karika og]la wara e\ami, g]andha wkoll id-dmir ta’ *bona fide* illi tara li dak l-e\ami jitmexxa sew u kif jixraq, aktar u aktar — g]alkemm mhux biss — jekk il-konvenuta hija finanzjata bi flejjes pubbli`i. Jekk lill-attur ise]]lu juri illi hemm suspetti ra[jonevoli fil-mod kif tmexxew l-e\amijiet, mela l-interess tieg]u li jara jekk kollox sarx sew jeg]leb l-interess li jista’ jkollha l-konvenuta fil-konfidenzjalità tal-pro`eduri interni tag]ha. F’dan l-istadju tal-kaw\a, g]alhekk, l-azzjoni ta’ l-attur ma tistax titwaqqaf min]abba nuqqas ta’ ba\i legali.

Barra minn hekk, jekk il-li[i, bl-*actio ad exhibendum*[3], tag]ti jedd lil parti f’kaw\a biex titlob dokumenti ming]and]addie]or, aktar u aktar tag]ti dak il-jedd meta d-dokumenti jkunu me]tie[a g]all-g]anijiet ta’ kaw\a li hemm il-]sieb li ssir kontra l-istess persuna li g]andha dawk id-dokumenti f’idejha.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti ti`]ad l-ewwel \ew[e``ezzjonijiet tal-korporazzjoni konvenuta u tordna illi jitkompla s-smig] tal-kaw\a.

L-ispejje\ ta’ dan l-episodju g]andha t]allashom il-korporazzjoni konvenuta.

-------------------------------TMIEM-------------------------------

3 Art. 637, Kap. 12.